

Foto 37

22. VÈRTEX GEODÈSIC

Descripció:

Senyal de l'Instituto Geográfico Nacional que indica la posició exacta d'un vèrtex geodèsic. Forma part d'una xarxa.

Data: 1803

Història: El 25 de juny de 1792 s'iniciaren a París, en una primera fase, els treballs per mesurar el meridià des de Dunkerque a Barcelona amb la finalitat d'establir la mesura universal del metre.

Els sistemes de mesurament utilitzats per les civilitzacions antigues es basaren en patrons convencionals. El sistema romà, origen del nostre, ha estat vigent durant segles. No obstant això, a causa de les múltiples mesures existents, sovint ha calgut recórrer a la conversió, però cap tingué efectivitat fins a l'adopció del sistema mètric decimal en el segle XIX. La llei de 10 de desembre de 1799, signada per Napoleó Bonaparte, va suposar l'acta de naixement del metre excepte en els països d'influència anglosaxona.

L'astrònom francès, Pierre Méchain, s'encarregà del mesurament del meridià a la prolongació del sud fins a l'any 1803, data en què començaren a amidar els triangles compresos entre Barcelona i Tarragona.

Les observacions fetes per Méchain i el seu ajudant Enrilé entre el 28 de setembre i el 3 d'octubre de 1803 comptaren amb el suport d'Antoni Martí i Franquès.

S'utilitzà com a vèrtex del triangle per establir la mesura de l'arc del meridià, l'ermita de Sant Joan, a la muntanya de la Guardiola de Tamarit, situant aquest vèrtex a 88 m del nivell del mar.

El 1803, un moment important en la reconstrucció del port, es va utilitzar un fanal-far aixecat a una altura de 16,71 m sobre el nivell del mar que se sostenia amb una plataforma de fusta, la qual avançava la seva posició a mesura que progressaven les obres. Estaria ubicat prop de l'acabament de l'antiga segona alineació del dic de Llevant. Aquesta posició coincideix amb el vèrtex del triangle complementari del fanal del port amb el campanar de la catedral de Tarragona i l'ermita de Sant Joan de Tamarit.

Foto 37. Placa que recorda la situació del punt geodèsic (APT. Miquel Pujol, 2021)